

Informace pro vládu České republiky o aktuální situaci v areálu muničních skladů ve Vrběticích

Rekapitulace události

Dne 16. října 2014 došlo k požáru a výbuchu ve skladovém objektu č. 16 v areálu VTÚ v obci Vlachovice-Vrbětice v okrese Zlín, následně došlo dne 3. prosince 2014 k výbuchu dalšího skladu munice č. 12 v tomto areálu. Objekty jsou od sebe vzdáleny cca 1 km a byly pronajaty shodné firmě. V důsledku těchto událostí byly složky IZS vystaveny zcela unikátní situaci jen těžko srovnatelnou s jakýmkoli událostmi mimo válečné stavy. Policie ČR a HZS ČR ve spolupráci s Armádou České republiky a dalšími složkami řešily (a stále řeší) tuto situaci s maximálním nasazením osobních a technických kapacit. Na taktické úrovni je velitelem zásahu ředitel krajského ředitelství Policie ČR Zlínského kraje. Koordinaci řešení mimořádné události zabezpečuje hejtman a od listopadu 2014 zabezpečuje Ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací Ministerstvo vnitra (zejména koordinaci činnosti ústředních správních úřadů, koordinace nasazení centrálních sil a prostředků). Cílem je eliminovat jakákoli hrozící rizika pro bezpečnost osob a majetku. Prioritou je bezpečnost osob. Dosavadní průběh zásahu lze hodnotit jako plně profesionální a odpovídající požadavkům právní úpravy v oblasti IZS.

1/ Chronologický vývoj činností na místě: prosinec 2015 – listopad 2016

- Kontinuální provádění záchranných a likvidačních prací složek IZS, zejména ve formě **činností v epicentru explozí skladovacího objektu č. 16** (vysoce rizikové pyrotechnické činnosti v epicentru explozí, výškové práce v nestabilních svazích terénu, přeprava a likvidace poškozené munice a jejich aktivních elementů v řádu tisíců kusů, likvidace munice a jejích elementů na dočasné trhací jámě dislokované v areálu mimořádné události v řádu stovek kusů, odčerpávání vody z kráterů epicentra apod.), a to včetně činností orgánů činných v trestním řízení (ohledání místa činu), které probíhají paralelně se záchrannými a likvidačními pracemi složek IZS. Pro řešení případného zranění v souvislosti s probíhajícími vysoce rizikovými činnostmi v epicentru explozí je na místě mimořádné události permanentně přítomen příslušník Armády České republiky s obrněným vozidlem PANDUR určeným pro přepravu raněných z epicentra.
- Před zahájením vlastních pyrotechnických činností a ohledání místa činu v epicentru explozí skladovacího objektu č. 16 došlo k **vybudování logistického zázemí (kontejneru sloužícího jako zázemí a případný úkryt) v bezprostřední blízkosti epicentra** (svahování terénu, zpevňování a oddrenážování ploch, balistická ochrana kontejneru apod.).
- Byl proveden **nákup techniky** a vybavení logistického zázemí pro činnosti v epicentrech explozí skladovacích objektů č. 16 a 12 (velkokapacitní pásový nakladač CAT na dálkové ovládání, traktorbagr Huddig na dálkové ovládání, zesílený kontejner, FARO FOCUS X 330 apod.)
- **Plošný pyrotechnický sběr a hloubkový pyrotechnický průzkum za účasti specialistů Armády České republiky.** Účelem sběru a průzkumu je především snížení plochy střežené zóny, odblokování pozemků pro výkon vlastnických a jiných práv fyzických i právnických osob, čímž dochází k redukci škod vzniklým mimořádnou

událostí a snižování nákladů na střežení perimetru vytyčené zóny. Předmětné činnosti probíhaly dle možností vyplývajících z aktuální situace na místě mimořádné události v měsících leden, březen, duben, červen a listopad 2016.

- Vybudování mechanického zábranného prostředku na perimetru střežené zóny (snižování nákladů na střežení a zvýšení bezpečnosti nezúčastněných osob). Na základě výzvy velitele zásahu realizováno Vojenskými lesy a statky ČR, s.p.
- V souvislosti s probíhajícím pyrotechnickým plošným sběrem a hloubkovým pyrotechnickým průzkumem byl rozhodnutím velitele zásahu ke dni 27. 9. 2016 změněn perimetr střežené zóny (viz příloha – mapový podklad). **Od 1. 10. 2016 došlo ke snížení nákladů na střežení** (snížení počtu lidských zdrojů pro fyzickou ostrahu ze strany společnosti Vojenské lesy a statky ČR, s.p. i Policie České republiky). Na základě provedených pyrotechnických činností došlo k **odblokování cca 420 ha půdy pro výkon vlastnických a jiných práv fyzických i právnických osob.**

Vývoj střežení prostoru zákazu vstupu.

V první fázi (po explozi skladovacího objektu č. 16) bylo fyzické střežení realizováno silami a prostředky Policie České republiky s následnou kombinací sil a prostředků Armády České republiky. Počty nasazení sil a prostředků Armády České republiky se měnily na základě souvisejících nařízení vlády (3. 11. – 8. 12. 2014 nasazeno 100 příslušníků). Místo bylo střeženo za účelem zabezpečení prostoru mimořádné události zejména proti vstupu neoprávněných osob. Po explozi skladovacího objektu č. 12 došlo ke změně strategie střežení a prostor započal být střežen jako místo mimořádné události a potenciálního spáchání trestného činu s možností dalšího ohrožení. Střežení realizovaly kombinované fyzické síly a technické prostředky Policie České republiky a Armády České republiky. Počty nasazení sil a prostředků AČR se měnily na základě souvisejících nařízení vlády (8. 12. 2014 – 30. 6. 2015 nasazeno 450 příslušníků; 1. 7. 2015 – 31. 1. 2016 nasazeno 300 příslušníků, 1. 2. – 31. 3. 2016 nasazeno 250 příslušníků). Po uskutečnění evakuace veškerého vojenského i jinak nebezpečného materiálu (chemické a jinak nebezpečné látky) ze skladovacích objektů bylo zahájeno střežení prostoru jako místa mimořádné události a prostoru, v němž došlo ke spáchání trestného činu. Od data 5. 2. 2016 probíhá střežení prostoru kombinací nasazení fyzické síly a technických prostředků Vojenských lesů a statků ČR, s.p. a Policie České republiky.

- **Nezbytné práce na terénních úpravách, prořezávání dřevin a opravách komunikací** - prováděno v průběhu celého roku zejména technikou Hasičského záchranného sboru České republiky.
- **Pokračování podmíněného omezeného a dočasného provozu společnosti Eruca Technologies s.r.o. a VTÚ, s.p.,** včetně zajišťování logistiky v rámci pohybu osob a techniky související s avizovanými provozy po vnější zóně zásahu složek IZS.
- Pravidelná a častá **jednání s fyzickými i právnickými osobami ve vztahu k užívání dotčeného majetku** – je a bude řešeno v průběhu celého zásahu složek IZS.
- Časté řešení **žádostí o vstupy do vnější i nebezpečné zóny** (vstupy na pozemky a do objektů, vstupy za účelem znaleckých posudků, revizí, oprav apod.) – je a bude řešeno v průběhu celého zásahu složek IZS.

- **Identifikace majitelů dotčených pozemků a komunikace** s nimi o stavu omezení výkonu vlastnických a jiných práv (vyrozuměno 539 fyzických i právnických osob, včetně osob žijících v zahraničí).
- Vojenské lesy a statky ČR, s. p. řeší s fyzickými i právnickými osobami odkupy a směny pozemků, případně směny zasažených pozemků dislokovaných v prostoru původního oplocení vojenského areálu.

2/ Výhled činností do konce roku 2016

Predikce činností do konce roku 2016 je limitována zejména klimatickými podmínkami, které ovlivňují možnosti realizace vysoce rizikových pyrotechnických činností (záchranné a likvidační práce složek IZS) a činností orgánů činných v trestním řízení (ohledání místa činu) – sněhová pokrývka, promrzlá půda, vysoké teploty neúměrně zvyšující riziko samovolné exploze apod.

- Kontinuální a intenzivní pokračování záchranných a likvidačních prací složek IZS ve formě pyrotechnických činností v epicentru explozí skladovacího objektu č. 16.
- Pokračování činností orgánů činných v trestním řízení (ohledání místa činu), které probíhají kontinuálně se záchrannými a likvidačními pracemi složek IZS.
- Plošný pyrotechnický sběr a hloubkový pyrotechnický průzkum vytipovaných lokalit - spolupráce s pyrotechniky specialisty Armády České republiky, dle jejich dostupnosti, na základě žádosti velitele zásahu.
- Permanentní komunikace s dotčenými a zainteresovanými subjekty i zasahujícími složkami.

3/ Výhled činností na rok 2017

Predikce činností do konce roku 2017 rovněž plně závisí na klimatických podmínkách.

V závislosti na nich bude probíhat:

- Kontinuální a intenzivní dokončování záchranných a likvidačních prací složek IZS zejména ve formě vysoce rizikových pyrotechnických činností v epicentru explozí skladovacího objektu č. 16. Ukončení předmětných činností ve výše uvedeném epicentru lze predikovat na první čtvrtletí roku 2017. Bude následovat realizace přesunu logistického zázemí k epicentru explozí skladovacího objektu č. 12, včetně jeho vybudování (předpokládaná doba realizace cca 14 dnů). Navazující zahájení činností totožných s již realizovanými na skladovacím objektu č. 16. Velitel zásahu zdůrazňuje skutečnost, že dle poznatků Pyrotechnické služby Policie České republiky budou pyrotechnické činnosti realizované v souvislosti s epicentrem explozí objektu č. 12 mnohem komplikovanější a časově náročnější (charakter uskladněné munice a mechanismus explozí, respektive rozmet munice a jejích elementů – větší množství likvidované munice a souvisejících činností např. práce s elektrickým odšroubovačem). Při zahájení činností v epicentru explozí skladovacího objektu č. 12 bude nutno opětovně řešit dočasné, průběžné uzavírání pozemní komunikace mezi obcemi Haluzice a Lipová, která byla ze strany velitele zásahu zprůjezdněna pro veřejnost po odstranění akutního vysokého rizika souvisejícího s rozmetanou aktivní municí a jejích elementů. V rámci realizace činností v epicentru skladovacího objektu č. 12 bude část aktuálně zprůjezdněné pozemní komunikace zasahovat do bezpečnostního perimetru stanoveného Pyrotechnickou službou Policie České

republiky pro realizaci činností v epicentru explozí. Z tohoto důvodu bude v době výkonu vysoce rizikových činností tato pozemní komunikace opětovně uzavírána, a to vždy na nezbytně nutnou dobu, preferováno bude uzavírání komunikace mimo dopravní špičku, kdy je využívána pro přesun obyvatel okolních obcí do a z práce..

- Pokračování činností orgánů činných v trestním řízení (ohledání místa činu), které probíhají kontinuálně se záchrannými a likvidačními pracemi složek IZS.
- Plošný pyrotechnický sběr a hloubkový pyrotechnický průzkum vytipovaných lokalit - spolupráce s pyrotechniky specialisty Armády České republiky, dle jejich dostupnosti. Cílem předmětných činností bude návazné snižování střeženého perimetru a tím snižování celkové nákladovosti na řešení této mimořádné události (snížení nákladů na střežení prostoru, umožnění výkonu vlastnických a jiných práv fyzických i právnických osob, rozšíření výrobních a souvisejících provozů zejména společnosti VTÚ, s.p. apod.). Pro tyto účely budou prováděny nezbytné terénní úpravy a prořezy vzrostlé vegetace.
- Permanentní komunikace s dotčenými a zainteresovanými subjekty i zasahujícími složkami.

4/ Související aspekty a predikce vývoje řešení mimořádné události

- Na základě kvalifikovaného odhadu kompetentů zainteresovaných složek IZS lze predikovat trvání záchranných a likvidačních prací i v průběhu roku 2017. Doba trvání předmětných činností bude významně determinována faktory klimatických podmínek, které musí zajišťovat především bezpečnou realizaci jednotlivých činností a komplikovaností problematiky v epicentru explozí skladovacího objektu č. 12 (charakter uložené munice, mechanismus explozí a související rozmet poškozené munice a jejích aktivních elementů).
- Vzhledem k aktuální situaci na místě mimořádné události mohou i nadále pokračovat dočasné omezené a podmíněné provozy společností Eruca Technologies s.r.o. a VTÚ, s.p. v dosud povolených provozovaných objektech, které jsou dislokovány ve vnější zóně zásahu složek IZS. Stanovení závazných pravidel a omezení je plně v kompetenci velitele zásahu.
- V souvislosti s rizikovostí celé problematiky velitel zásahu i nadále trvá na střežení stanoveného perimetru (rozsah se může na základě provedeného plošného pyrotechnického sběru a hloubkového pyrotechnického průzkumu měnit) ve stávajícím rozsahu, systému a režimu (nepřetržité střežení realizované kombinací fyzické síly a technických prostředků zajišťující patřičnou synergii a tím i efektivitu, za adekvátních nákladů). V této souvislosti je nezbytné zachovat fyzické střežení pracovníky Vojenských lesů a statků ČR, s.p., doplněné o intenzivní hlídkovou službu Policie České republiky, realizovanou příslušníky speciálních pořádkových jednotek krajských ředitelství policie, tudíž je nezbytné zachovat posílení výkonu služby z jiných krajských ředitelství policie, popřípadě útvarů s celorepublikovou působností Policie České republiky (speciální pořádková jednotka, příslušníci podílející se na činnosti velitele operačního dne).
- Pro zachování bezpečnosti zasahujících příslušníků složek IZS a orgánů činných v trestním řízení je rovněž nezbytné zajistit na místě zásahu permanentní přítomnost příslušníka Armády České republiky s obrněným vozidlem PANDUR.

- Důležitým aspektem komplikujícím řešení celé problematiky jsou dvě vodní plochy (rybníky), které jsou dislokovány v bezprostřední blízkosti epicenter explozí. Jejich uvedení do bezpečného stavu formou souvisejících pyrotechnických činností bude komplikovaný a samostatný proces.
- Ekonomické náklady na složky IZS se budou v rámci záchranných a likvidačních prací i nadále pohybovat v nastaveném rozsahu (stravování, PHM apod.).